

Analiza przepisów związanych z prowadzeniem numeracji adresowej

Jak naprawić EMUiA?

Ostatnio prowadzone są intensywne działania legislacyjne wynikające z ustawy o *infrastrukturze informacji przestrzennej*. Sama ustawa pozytywnie wpływa na rozwój społeczeństwa informacyjnego, ale wprowadza kilka niekorzystnych zmian, które dotyczą głównie *Prawa geodezyjnego i kartograficznego* oraz wydawanych na jego podstawie rozporządzeń.

Waldemar Izdebski
Zbigniew Malinowski

Firma Geo-system Sp. z o.o. czynnie uczestniczy w procesie informatyzacji numeracji adresowej od ponad 10 lat. Na początku informatyzacja była prowadzona na podstawie przepisów wynikających ze starej treści ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne (Pgik)* z 1989 roku i stosownego rozporządzenia wykonawczego. Obecnie proces jest realizowany na podstawie znowelizowanych przepisów *Pgik* oraz wydanego na jego podstawie rozporządzenia ministra administracji i cyfryzacji w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów. Do tej pory za pomocą oprogramowania iMPA firma Geo-system z informatyzowała już numerację adresową w ponad 500 samorządach gminnych, co daje dostatecznie dużo materiału, aby pokusić się o jego analizę.

• Numeracja adresowa a Prawo geodezyjne i kartograficzne

Pierwotne zapisy *Pgik* były dość ogólne, ale klarowne, dzięki czemu pozwalały właściwemu ministrowi decydować w drodze rozporządzenia o sposobie prowadzenia numeracji adresowej i zakresie treści z nią związanej. Na bazie tych zapisów w 2004 roku wydane zostało rozporządzenie ministra infrastruktury, które krótko opisywało zasady prowadzenia numeracji porządkowej nieruchomości.

Zmiany wprowadzone ustawą o *infrastrukturze informacji przestrzennej*

(*IIP*) przyniosły dość daleko idące modyfikacje treści artykułów 47a i 47b *Pgik* dotyczących numeracji (patrz strona obok). Bardzo szczegółowo określono zasady prowadzenia numeracji adresowej i – mimo pozostawienia delegacji do wydania stosownego rozporządzenia – znacznie ograniczono swobodę przy jego tworzeniu.

Nie wiadomo, dlaczego autorzy zmian w *Pgik* pozbyli się możliwości oznaczania numerem porządkowym nieruchomości niezabudowanej. Czasami jako powód podaje się dyrektywy unijne, co jest nieporozumieniem, gdyż wytyczne INSPIRE do tematu adresy „INSPIRE Data Specification on Addresses – Guidelines v. 3.0.1”, wyraźnie wskazują, że oznaczenie adresem może dotyczyć zidentyfikowanej lokalizacji, którą jest działka, budynek lub część budynku. Wytyczne te definiują adres jako: „An identification of the fixed location of a property, e.g. plot of land, building, part of building, way of access or other construction, by means of a structured composition of geographic names and identifiers”.

Może warto w tym miejscu wrócić do celu tworzenia numeracji porządkowej, którym niezaprzeczalnie jest oznaczenie przestrzenne miejsc, które chcemy odnaleźć w terenie. Przy obecnej konstrukcji *Prawa geodezyjnego i kartograficznego* rozporządzenie w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów, niestety, nie mogło być dobre. Błędy, które zawiera, możemy podzielić na dwie zasadnicze grupy. Najpierw zajmiemy się błędami dotyczącymi istoty samej numeracji adresowej, a następnie błędami w zastosowanym modelu danych.

• Błędy w istocie prowadzenia numeracji adresowej i treści rozporządzenia EMUiA

O błędach, które tu wymienimy, mówiło się wiele na etapie konsultacji rozporządzenia. Różne instytucje i osoby proponowały poprawki, które były bezwzględnie odrzucane. Na ile te ostrzeżenia były ważne, świadczą obecne problemy pojawiające się w praktycznym prowadzeniu numeracji adresowej zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem. Do najważniejszych mankamentów obecnego stanu prawnego należą:

1. Brak możliwości oznaczania nieruchomości niezabudowanych. W konsekwencji z ewidencji wypada (albo powinno wypaść) około 20% dotychczasowych numerów adresowych. Temat był podnoszony w procesie legislacji np. dla adresu prowadzenia działalności gospodarczej na nieruchomościach bez wznoszenia budynku trwale związanego z gruntem. Uwagi zostały odrzucone z powołaniem na art. 47a ust. 4 pkt 5 lit. a *Pgik* mówiący, że numery adresowe mogą dotyczyć jedynie budynków. Zmiana tego stanu rzeczy jest więc możliwa jedynie przez nowelizację *Pgik*. Przytoczona wcześniej specyfikacja adresów INSPIRE w żadnym wypadku nie wyklucza oznaczania adresem nieruchomości niezabudowanych.

2. Brak możliwości nadawania jednego numeru porządkowego dla nieruchomości stanowiących jedną całość gospodarczą (np. duże zakłady produkcyjne). Uwagi zostały odrzucone z powołaniem na art. 47a ust. 4 pkt 5 lit. a w *Pgik*. Podobnie jak powyżej, problem może rozwiązać nowelizacja ustawy i wydanie nowego rozporządzenia.

Regulacje Pgik dotyczące EMUiA. Przepis aktualny

Rozdział 8a

Ewidencja miejscowości, ulic i adresów

Art. 47a. 1. Do zadań gminy należy:

- 1) ustalanie numerów porządkowych oraz zakładanie i prowadzenie ewidencji miejscowości, ulic i adresów;
- 2) umieszczanie i utrzymywanie w należytym stanie tabliczek z nazwami ulic i placów w miastach oraz innych miejscowościach na obszarze gminy.
2. Ewidencję miejscowości, ulic i adresów prowadzi się w systemie teleinformatycznym.
3. Ewidencję miejscowości, ulic i adresów zakłada się na podstawie:
 - 1) ewidencji numeracji porządkowej nieruchomości;
 - 2) wykazu urzędowych nazw miejscowości, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych;
 - 3) danych państwowego rejestru nazw geograficznych;
 - 4) danych krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju;
 - 5) uchwał rady gminy w sprawie przebiegu oraz nadania nazw ulic i placów;
 - 6) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub, w przypadku braku takiego planu, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
 - 7) ewidencji gruntów i budynków oraz innych materiałów geodezyjnych i kartograficznych.
4. Ewidencja miejscowości, ulic i adresów zawiera:
 - 1) nazwy miejscowości oraz dane określające położenie tych miejscowości;
 - 2) nazwy ulic i placów oraz dane określające położenie tych ulic i placów;
 - 3) identyfikatory miejscowości, ulic i placów pochodzące z krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju;
 - 4) dodatkowe tradycyjne nazwy miejscowości, ulic i placów w języku mniejszości, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 i Nr 62, poz. 550 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206 i Nr 157, poz. 1241);
 - 5) dane adresowe określające:
 - a) numery porządkowe budynków mieszkalnych oraz innych budynków przeznaczonych do stałego lub czasowego przebywania ludzi, w tym w szczególności budynków: biurowych, ogólnodostępnych wykorzystywanych na cele kultury i kultury fizycznej, o charakterze edukacyjnym, szpitali i opieki medycznej oraz przeznaczonych do działalności gospodarczej, wybudowanych, w trakcie budowy i prognozowanych do wybudowania,
 - b) kody pocztowe,
 - c) położenie budynków, o których mowa w lit. a, w państwowym systemie odniesień przestrzennych.
5. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) ustala numery porządkowe, o których mowa w ust. 4 pkt 5 lit. a, z urzędu lub na wniosek zainteresowanych i zawiadamia o tych ustaleniach właścicieli nieruchomości lub inne podmioty uwidocznione w ewidencji gruntów i budynków, które tymi nieruchomościami władają.
6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera:
 - 1) imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy oraz jego adres;
 - 2) określenie przedmiotu wniosku;
 - 3) informacje o położeniu budynku, którego dotyczy wniosek, według danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków.

Przepis pierwotny

Rozdział 8a

Numeracja porządkowa nieruchomości w miejscowościach

Art. 47a. Do zadań gminy należy:

- 1) umieszczanie i utrzymywanie w należytym stanie tabliczek z nazwami ulic i placów w miastach oraz innych miejscowościach na obszarze gminy;
- 2) ustalanie numerów porządkowych nieruchomości zabudowanych oraz nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a także prowadzenie i aktualizowanie ewidencji numeracji porządkowej nieruchomości.

Art. 47b. 1. Właściciele nieruchomości zabudowanych oraz nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego są obowiązani umieścić na nieruchomości, w widocznym miejscu, tabliczkę z numerem porządkowym nieruchomości oraz utrzymywać ją w należytym stanie.

2. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania numerów porządkowych oraz oznaczania nimi nieruchomości, uwzględniając w szczególności, że oznaczenie nieruchomości numerem porządkowym następuje z urzędu lub na wniosek właściciela nieruchomości

7. Numery porządkowe dotyczące budynków wybudowanych lub prognozowanych na nieruchomościach przyległych do ulicy położonej na granicy gminy lub przyległej do tej granicy ustalają, w drodze porozumienia, właścicieli miejscowo wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast).

8. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w ust. 7, numery porządkowe ustala, w drodze zarządzenia, wojewoda.

9. Numery porządkowe nowo budowanych budynków, niewykazanych w ewidencji, o której mowa w ust. 4, ustala się przed rozpoczęciem ich użytkowania.

Art. 47b. 1. Właściciele nieruchomości zabudowanych lub inne podmioty uwidocznione w ewidencji gruntów i budynków, które takimi nieruchomościami władają, mają obowiązek umieszczenia w widocznym miejscu na ścianie frontowej budynku tabliczki z numerem porządkowym w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o ustaleniu tego numeru.

2. Na tabliczce, o której mowa w ust. 1, oprócz numeru porządkowego zamieszcza się również nazwę ulicy lub placu, a w miejscowościach bez ulic lub placów albo posiadających ulice lub place bez nazw – nazwę miejscowości.

3. Organy jednostek samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, mogą wprowadzić obowiązek umieszczania na tabliczce, o której mowa w ust. 1, nazwy miejscowości lub nazwy dzielnicy, osiedla, zespołu urbanistycznego.

4. W przypadku gdy budynek położony jest w głębi ogrodzonej nieruchomości, tabliczkę z numerem porządkowym umieszcza się również na ogrodzeniu.

5. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji gromadzonych w bazach danych ewidencji miejscowości, ulic i adresów, organizację i tryb tworzenia, aktualizacji i udostępniania tych baz, a także wzór wniosku, o którym mowa w art. 47a ust. 6, mając na uwadze zachowanie w jak najszerszym zakresie dotychczasowych danych adresowych, zasadę interoperacyjności, o której mowa w przepisach o infrastrukturze informacji przestrzennej, potrzebę harmonizacji zbiorów danych tej ewidencji ze zbiorami innych rejestrów publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1a i 1b, a także usprawnienie obsługi obywateli.

Klasa: AD_Ulica	
<i>Nazwa:</i>	geometria
<i>Nazwa (pełna):</i>	geometria
<i>Dziedzina:</i>	GM_Object
<i>Liczność:</i>	1
<i>Definicja:</i>	Dla obiektu typu ulica jest to łamana wyznaczona na podstawie danych ewidencji gruntów, BDOT500 lub mapy zasadniczej przez osie symetrii pasa terenu stanowiącego ulicę. Dla obiektu typu plac oraz rondo jest to powierzchnia ograniczona linią łamaną, wyznaczoną przez odcinki zewnętrznych granic tych obiektów, ustalone na podstawie danych ewidencji gruntów i budynków, danych BDOT500 lub mapy zasadniczej.
Klasa: AD_Ulica	
Ograniczenie:	
<i>Nazwa:</i>	Geometria placu jest powierzchnią
<i>Język naturalny:</i>	Geometria obiektu typu 'plac' musi być powierzchnią.
<i>OCL:</i>	inv: self.typ = 'plac' implies self.geometria.ocllsTypeOf(GM_Surface)
Ograniczenie:	
<i>Nazwa:</i>	Geometria ulicy jest linią
<i>Język naturalny:</i>	Geometria obiektu typu 'ulica' musi być linią.
<i>OCL:</i>	inv: self.typ = 'ulica' implies self.geometria.ocllsTypeOf(GM_Curve)

Rys. 1. Fragment rozporządzenia w sprawie EMUiA dotyczący obiektu ulica

3. Brak możliwości nadawania numerów adresowych dla budynków, w których ani czasowo, ani na stałe ludzie nie przebywają. Uwagi zostały odrzucone z powołaniem na art. 47a ust. 4 pkt 5 lit. a *Pgik*. W tym przypadku również konieczna jest nowelizacja tej ustawy.

4. Brak wsparcia dla nadawania nazw drogom wewnętrznym (najczęściej prywatnym). Istnieje wprawdzie przepis, że rada gminy może nadawać nazwy drogom wewnętrznym (art. 8 ust. 1a ustawy o drogach publicznych), ale potrzebne

byłyby pewne usprawnienia, bo w praktyce nie wygląda to najlepiej. Bez pisemnej zgody wszystkich właścicieli nazwy nie mogą być nadawane i z tego względu zachodzi konieczność nadawania numerów od oddalonych ulic nazwanych lub wręcz od miejscowości, co prowadzi do dziwnych sytuacji. Jedną z nich dotyczącą terenu Warszawy przedstawiono w dalszej części artykułu.

5. Skomplikowany format i niejasne zasady nadawania numerów porządkowych kolejnym budynkom, np.: 16AA,

16AZS (§ 5 ust. 6). Obecny zapis mylnie sugeruje, że przy budynku 1A należy nadać kolejno 1AA, następnie 1AAA itd. Istnieje uzasadniona konieczność uproszczenia tego zapisu. Dodatkowo rozporządzenie powinno nakładać **konieczność** utworzenia nowej ulicy, placu i ustanowienie od nich odrębnej numeracji, zamiast brnięcia w zawiłą numerację. W tym wypadku zmiana dotyczyłaby tylko rozporządzenia.

6. W numeracji porządkowej nie powinno używać się liter „I”, „O” oraz „Q”. Doświadczenie uczy, że ich stosowanie jest źródłem wielu błędów. Obecnie zapis mówi, że używa się liter alfabetu łacińskiego (§ 5 ust. 6). Można tam dodać zapis „z wyłączeniem liter „I”, „O” oraz „Q”.

7. Niejasny i zły zapis mówiący, że bazę aktualizuje się jedynie w uzasadnionych przypadkach, a nie systematycznie (§ 5 ust. 1). Długo zastanawialiśmy się, czy ta regulacja nie zakradła się przypadkowo. Interpretacje przedstawicieli GUGiK nie pozostawiły wątpliwości – ten zapis jest celowy. Przyjęto, że na etapie zakładania ewidencji stworzyć się wszystkie numery adresowe na bazie budynków prognozowanych. Tak wynika chociażby z zapisów § 5 ust. 5, który mówi, że „Nowo wybudowanemu budynkowi, który nie był przedmiotem prognozy wyrażonej w ewidencji...”. Niestety, nie zgadzamy się z takim podejściem. Ewidencja numeracji adresowej powinna być aktualizowana na bieżąco i powinno być to wyraźnie zapisane w rozporządzeniu albo nawet w samej ustawie.

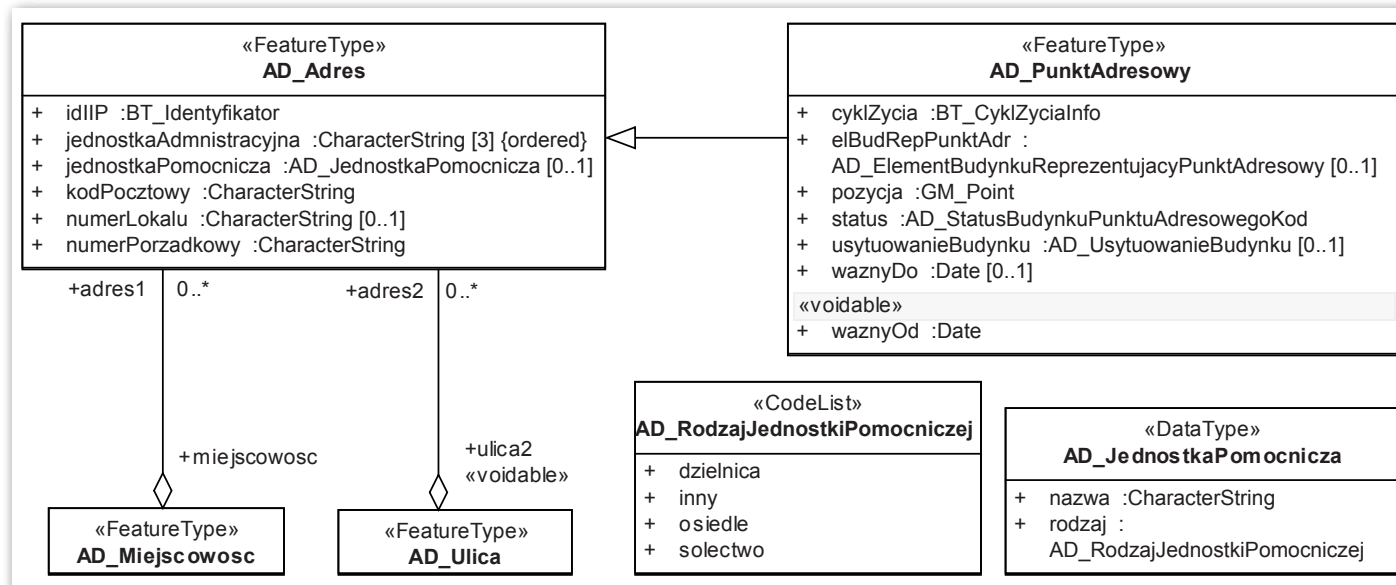
8. Twór „budynek prognozowany” nie jest zdefiniowany ani w tym rozporządzeniu (choć w nim występuje), ani w innych przepisach. Mówi się jedynie, że punkt adresowy przyporządkowuje się budynkowi prognozowanemu w środku jego ciężkości. Nasuwa się pytanie: skąd czerpać wiedzę o budynkach prognozowanych i ich przybliżonej lokalizacji? Już pojawiają się problemy z zawiadomieniami wydanymi na budynki prognozowane. Organ prowadzący ewidencję gruntów i budynków nie ma podstaw prawnych do zaakceptowania takiego stanu rzeczy i wprowadzenia zmiany. Z punktu widzenia EGIB (mapy ewidencyjnej) tam dalej jest jedynie działka, a o prognozie budynku wiedziała i zadecydowała jedynie osoba nadająca numer adresowy.

9. Niejasna sprawa pojawienia się lokali. Temat ze względu na charakter został szerzej potraktowany w dalszej części artykułu.

10. Generująca koszty konieczność dołączania do wniosku mapy sytuacyjnej. Proponujemy usunięcie zapisu:

Rys. 2. Przykład ulicy, której geometrii nie można zapisać zgodnie z rozporządzeniem ws. EMUiA

Rys. 3. Schemat klasy AD_Adres z rozporządzenia ws. EMUiA

„Załącznikiem może być kopia mapy: zasadniczej, ewidencyjnej, z projektem podziału, topograficznej w skali nie mniejszej niż 1:10 000 lub kopia projektu zagospodarowania działki lub terenu”.

11. Razi rozbudowana liczba załączników sprowadzająca 3-stronicowe rozporządzenie do rozmiarów encyklopedii (to przypadłość wszystkich nowych regulacji prawnych w zakresie geodezji).

12. Brak definicji „adresu” i „punktu adresowego”, mimo że w § 2 rozporządzenia podaje się 16 definicji innych pojęć. Drobiazg, ale ważny dla zrozumienia przepisu i można to szybko uzupełnić.

• Błędy w zastosowanym modelu danych rozporządzenia EMUiA

Zastosowany model ma kilka wad, z których część można szybko poprawić. Problemy w tej materii dotyczą przede wszystkim nieprzystosowania modelu danych do rzeczywistości. W tym wypadku zwracamy uwagę na obiekt „AD_Ulica”, który zgodnie z rozporządzeniem może być zapisany jedynie jako linia (rys. 1).

Rzeczywistość w tym względzie jest znacznie bogatsza i brak ciągłości geometrycznej ulicy jest zjawiskiem dosyć częstym. Jeden z prostszych przypadków przedstawiono na rysunku 2.

W rozporządzeniu występują także inne problemy dotyczące definicji atrybutów. Każdy obiekt i każdy atrybut powinien być jasno opisany, a zapisy w treści dokumentu i w pliku ze schematem powinny być zgodne. Niestety, w rozporządzeniu znajdziemy przypadki niespójności. Przykładem może być informacja o numerze lokalu, która pojawia się w schemacie, a brak jest jakiegokolwiek opisu w treści zasadniczej rozporządzenia. Najprawdopodobniej wynika to z niejednoznaczności rozporządzenia dotyczącej dwóch pojęć: „adres budynku” i „adres”. Czasami pojęcia te są traktowane jako tożsame, a czasami z rozporządzenia wynika, że dotyczą zupełnie innych pojęć. Jak bowiem interpretować zapis § 6 ust. 1, gdzie napisane jest:

„§ 6. 1. Na adres budynku składają się informacje:

1) nazwa województwa i jego identyfikator TERYT;

2) nazwa powiatu i jego identyfikator TERYT;

3) nazwa gminy i jej identyfikator TERYT;

4) rodzaj i nazwa jednostki pomocniczej (sołectwo, dzielnica, osiedle i inne);

5) nazwa miejscowości o statusie miasta lub wsi i jej identyfikator TERYT;

6) nazwa miejscowości stanowiącej część miasta lub wsi i jej identyfikator TERYT;

7) nazwa ulicy lub placu i jej identyfikator TERYT;

8) numer porządkowy;

9) kod pocztowy”;

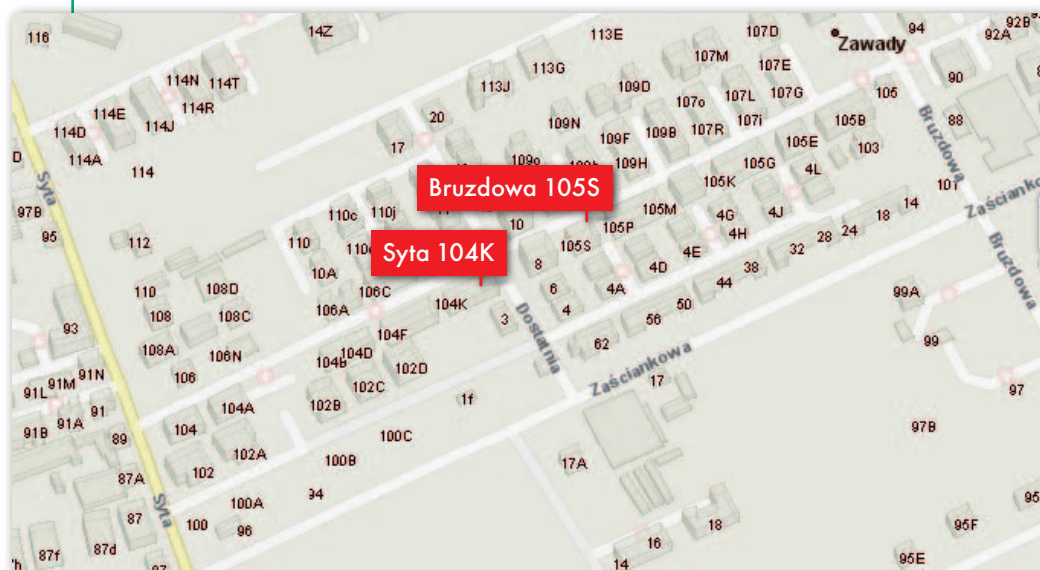
podczas gdy najprawdopodobniej autorom chodziło o ogólne pojęcie **adresu**. Byłoby to zgodne z interpretacją modelu, w którym obiekt „AD_Adres” przybiera postać jak na rys. 3 i jest **dziedziczony** przez obiekt „AD_PunktAdresowy”, który posiada pozycję (lokalizację) oraz inne niezbędne parametry.

Może zamierzenia autorów rozporządzenia szły w kierunku, zresztą bardzo logicznym, że adresy jako takie nie mają przyporządkowanej lokalizacji. Adresy są przypisane do miejscowości wprost albo

Warszawa, ul. Kubickiego 9 lok. 1
Warszawa, ul. Kubickiego 9 lok. 2
Warszawa, ul. Kubickiego 9 lok. 3
Warszawa, ul. Kubickiego 9 lok. 4
Warszawa, ul. Kubickiego 9 lok. 5
Warszawa, ul. Kubickiego 9 lok. 6

Rys. 4. Powiązanie adresów z lokalizującym je punktem adresowym

Rys. 5. Fragment kuriozalnej numeracji wynikającej z braku nazwanej ulicy wewnętrznej (źródło Targeo)

przez ulicę, a dopiero dzięki związaniu z punktem adresowym zyskują lokalizację przestrzenną. Wynika z tego, że jeśli rozpatrujemy adresy wszystkich lokali w budynku zlokalizowanym w Warszawie przy ulicy **Kubickiego** i oznaczonym numerem **9**, to są one związane z jednym punktem adresowym dotyczącym budynku (rys. 4). Wtedy jednak nie powinno być użyte dziedziczenie, lecz **adresom** powinno się przyporządkować identyfikator odpowiedniego **punktu adresowego**.

Niejednoznacznie brzmi też § 6 ust. 2 rozporządzenia:

„2. Do każdego numeru porządkowego przyporządkowuje się punkt adresowy”.

Zgodnie z dołączonym do rozporządzenia modelem należałoby może użyć zapisu, że **każdemu adresowi przyporządkowuje się punkt adresowy**.

• Propozycje zmian i wnioski

Na szczęście wszystkie wymienione usterki da się szybko naprawić, potrzebna jest tylko dobra wola, bo konieczność bezdyskusyjnie istnieje. Obecne regulacje prawne są złe i kontynuowanie takiego stanu będzie przynosiło tylko dalsze szkody i bałagan informacyjny. Poniżej propozycje zmian, które zdaniem autorów artykułu mogą sytuację uzdrowić dosyć szybko i skutecznie.

Większości istotnych i potrzebnych (zgłaszanych przez różne instytucje) zapisów w rozporządzeniu nie można było umieścić ze względu na treść *Prawa geodezyjnego i kartograficznego*, które należy w związku z tym przy najbliższej okazji poprawić. Sądzimy, że wystarczy dodanie jednego słowa „nieruchomości” do art. 47a ust. 4 pkt 5 lit. a oraz skreślenie zapisów o przeznaczeniu do stałego lub czasowego przebywania ludzi:

„a) numery porządkowe **nieruchomości**, budynków mieszkalnych oraz innych budynków ~~przeznaczonych do stałego lub czasowego przebywania ludzi~~, w tym w szczególności budynków: biurowych, ogólnodostępnych wykorzystywanych na cele kultury i kultury fizycznej, o charakterze edukacyjnym, szpitali i opieki medycznej oraz przeznaczonych do działalności gospodarczej, wybudowanych, w trakcie budowy i prognozowanych do wybudowania”.

Jeśli chodzi o poruszane problemy nazewnictwa ulic wewnętrznych i ograniczenia z tym związane, to wynikają one z ustawy o *samorządzie gminnym* (art. 18 ust. 2 pkt 13) oraz ustawy o *drogach publicznych* (art. 8 ust. 1a). Obecnie żaden z tych aktów nie pozwala na działanie w przypadkach najbardziej istotnych, czyli dróg wewnętrznych na osiedlach i dzielnicach peryferyjnych, gdzie liczne inwestycje mieszkaniowe często wyprzedzają uchwalanie planów miejscowych i możliwość rozplanowania dróg publicznych oraz idącej za tym procedury nadania nazw ulicom. Rada gminy może nadać nazwę tylko takiej drodze, jeśli jest ona **wydzielona geodezyjnie** oraz **otrzyma pisemną zgodę wszystkich właścicieli**. Uzyskanie zgody właścicieli stanowi niejednokrotnie największą przeszkodę, a efektem braku nowej nazwy ulicy jest konieczność nadawania numerów od ulic oddalonych, co prowadzi do dziwacznych sytuacji (przykład z terenu Warszawy przedstawiono na rys. 5).

Niezależnie od intencji autorów rozporządzenia sytuacja na rys. 5 (gdzie część adresów na drodze poprzecznej łączącej ulicę Sytą z ulicą Bruzdową jest oznaczonych od jednej ulicy, a część od drugiej) nie jest spowodowana błędną oce-

ną sytuacji przez urzędnika, ale wadliwymi zapisami prawnymi, które nie pozwalają rozwiązać tego problemu w sposób logiczny.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego nr **II OSK 633/11** nie pozostawił złudzeń radnym gminy Chełm Śląski, gdyż potwierdził nieważność podjętej przez radę gminy uchwały w sprawie nadania nazw ulicom. Powołanie się na zapisy miejscowego planu zagospodarowania mówiące o przeznaczeniu terenu oraz projektowanej nazwie ulicy były niewystarczające wobec **braku pisemnej zgody aktualnych właścicieli nieruchomości** wydzielonej pod drogę.

Z drugiej strony nawet wola właściciela gruntu niekoniecznie daje pewność, że duży teren (np.: z pięćdziesięcioma nieruchomościami pod zabudowę mieszkaniową) będzie posiadał sensownie rozplanowaną i czytelną numerację adresową. Wyrok NSA w sprawie **II OSK 1742/11** z pewnością byłby inny, gdyby ustawa o *drogach publicznych* nie wymagała wydzielienia geodezyjnego pod planowaną drogę.

Jak się okazuje, niezależnie od intencji, planów oraz stron postępowania obecne przepisy skutecznie uniemożliwiają w wielu typowych przypadkach oznaczenie adresami w sposób logiczny nieruchomości. Być może rozwiązaniem byłaby w tym przypadku **zmiana zapisów ustawy o samorządzie gminnym, tak aby rada gminy mogła nadać nazwę drodze, która jest ciągiem komunikacyjnym w ramach terenu zabudowanego lub przeznaczonego pod zabudowę bez konieczności wystąpienia obu warunków**.

Po sugerowanych zmianach w ustawach bez problemu można by już wprowadzić większość zmian w rozporządzeniu, czyniąc przepis nowoczesnym i przydatnym. Należy jednak zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt sprawy związany z tym, że jesteśmy członkami Unii Europejskiej i obowiązują nas w sprawie adresów przepisy unijne, które pojawiły się w rozporządzeniu Komisji Europejskiej nr 1089/2010 z 23 listopada 2010 r. dotyczącym wykonania dyrektywy INSPIRE w zakresie zbiorów i usług danych przestrzennych.

dr inż. Waldemar Izdebski
Wydział Geodezji i Kartografii
Politechnika Warszawska
Geo-system Sp. z o.o.
mgr inż. Zbigniew Malinowski
Geo-system Sp. z o.o.